

«وقتی حصر اصفهان توسط تیمور شکسته و لشکر تیمور وارد شهر شد، همه را قتل‌عام کرد و هیچ‌کس زنده نمداد جز زاینده‌رود؛ زاینده‌رودی که غرق خون بود.» میرخواند تاریخ‌نگار می‌نویسد: «اما زنده‌بودن زاینده‌رود بس بود تا دوباره در دوران صفوی مردمان اصفهان زنده شوند.» چندروزی است که مردمان اصفهان با زنده‌شدن زاینده‌رود عمر دوباره گرفته‌اند.

پس از ۳۰۰روزی خشکی بستر رودخانه در آخرین ساعت‌های چهاردهمین روز آبان‌ماه و در دل تاریکی شب، آب در بستر خشک زاینده‌رود جاری شد و شادی و سرزندگی را برای مردمان دیار نصف‌جهان سوغات آورد؛ مردمانی که شادی، نشاط و سرزندگی آنها در طول تاریخ با جاری‌بودن آب در رودخانه زاینده‌رود عجین شده است.

رضا اسماعیلی، جامعه‌شناس درخصوص تأثیر جاری‌بودن آب در رودخانه زاینده‌رود بر میزان نشاط اجتماعی شهروندان اصفهانی می‌گوید: «بر اساس مطالعات انجام‌شده در طول ماه‌هایی از سال که بستر رودخانه خشک است، میزان افسردگی در بین شهروندان اصفهانی نسبت به زمانی که آب در رودخانه جریان دارد، بیشتر است.»

او می‌گوید: «به استناد آمار کلینیک‌های مشاوره در ایامی که رودخانه زاینده‌رود خشک است، تعداد افرادی که به دلیل کسالت روحی و افسردگی به این مراکز

مراجعه می‌کنند، افزایش قابل‌توجهی دارد.» این جامعه‌شناس تأکید می‌کند: «براساس اطلاعات تحقیقات عملی و دانشگاهی بین روحیه نشاط و شادی در بین شهروندان و جاری‌بودن آب در رودخانه زاینده‌رود ارتباط مستقیمی برقرار است.»

افزایش پیوندهای خانوادگی، تقویت روحیه کار جمعی و شکل‌گیری گروه‌های اجتماعی، از دیگر اثرات جاری‌بودن آب در بستر رودخانه شناخته شده است. اسماعیلی می‌گوید: «در ایامی از سال که آب در رودخانه جریان دارد، شاهد حضور خانواده‌ها و گروه‌های دوستان در اطراف رودخانه هستیم؛ دورهم‌نشستن‌هایی که علاوه بر ایجاد پیوند خانوادگی در افراد، سبب شکل‌گیری پیوندهای اجتماعی و تقویت روحیه همکاری و مشارکت در شهروندان می‌شود. در واقع حضور شهروندان در ساعات مختلف روز در حاشیه رودخانه سبب ایجاد و تقویت شبکه‌های اجتماعی بین افراد جامعه می‌شود.»

ورود گردشگران داخلی به اصفهان و زمان اقامت آنها در ایامی که آب در رودخانه جریان دارد، بیشتر می‌شود. کارشناسان جامعه‌شناسی اصفهان معتقدند گروه‌های اجتماعی‌ای که از این مرادوه و هم‌صحبتی‌ها به سبب گردش در حاشیه رودخانه به وجود می‌آید، عامل مهمی در جهت افزایش روحیه نوع‌دوستی در شهروندان است.

به‌جز آثار اجتماعی‌ای که زاینده‌رود بر زندگی شهری اصفهان دارد، به گفته احمد خاتون‌آبادی، عضو کمیته آب کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی استان اصفهان، جاری‌بودن آب در رودخانه نقش بسیار مهمی در حفظ محیط‌زیست شهری اصفهان نیز دارد. او با اشاره به آلودگی هوا و بالابودن میزان ریزگردها در هوای اصفهان، می‌گوید: «در ایامی از سال که بستر رودخانه خشک است، با ورزش ملایم‌ترین باد ریزگردهای سمی که از پساب شیمیایی کارخانه‌ها به رودخانه ریخته شده‌اند، از بستر خشک رودخانه بلند می‌شود و به سمت اصفهان حرکت می‌کنند.»

خاتون‌آبادی با بیان اینکه طبق تحقیقات انجام‌شده علاوه بر اصفهان استان‌های همجوار از جمله چهارمحال‌بختیاری و حتی تهران هم از ریزگردهای زاینده‌رود متأثر شده‌اند، می‌گوید: «جاری‌بودن آب در زاینده‌رود سبب می‌شود تا حجم ریزگردها در هوای اصفهان به میزان قابل‌توجهی کاهش پیدا کند.»

با جاری‌بودن آب در رودخانه اثر وزش باد به جای ریزگردها رطوبت را در هوا به حرکت درمی‌آورد؛ رطوبتی که با توجه به

زاینده‌رود نشاط اجتماعی را به اصفهان بازگرداند

جاری شدن آب زلال در دل مردمان «نصف جهان»

سمیه قنبری

مردمان اصفهان در کنار رودخانه زاینده‌رود

مه‌دود هستند. مه‌دود یک جریان شیمیایی است که در اثر نور و رطوبت گازهای سمی مثل گوگرد و ازن، تبدیل به باران اسیدی می‌شود؛ بارانی که سبب تخریب گنبدهای تاریخی اصفهان طی چندسال گذشته شده است.

معترضان می‌گویند چه کسی در مقابل هزینه‌های اجتماعی سنگینی که مردم ایران از خشک‌شدن زاینده‌رود و آلاینده‌های هوا که در دشت گود اصفهان ایجاد می‌شود، پاسخگو است. خاتون‌آبادی هم یکی از این معترضان است که می‌گوید: «فراموش نکنیم زندگی در فلات‌مرکزی ایران به زنده‌بودن رودخانه زاینده‌رود بستگی دارد و اگر رودخانه بمیرد، بدون شک حیات فلات‌مرکزی ایران هم از بین خواهد رفت.»

او با تأکید بر تأثیر زیست‌محیطی زاینده‌رود بر سلامت روانی و روحیه شهروندان اصفهانی می‌گوید: «حضور مردم تا پاسی از شب در حاشیه رودخانه، نمونه‌ای روشن از ارتباط حیات اجتماعی با حیات زیست‌محیطی زاینده‌رود است. این نشان می‌دهد که زاینده‌رود زنده و حیات اجتماعی نیز در اطراف آن زنده و پویاست.»

علی‌اصغر رضایت، مدیر هتل کارون در اصفهان می‌گوید اصفهان در همه دنیا با زاینده‌رود شناخته می‌شود: «طبق تجربه ۵۰ساله هتلداری در اصفهان، می‌توانم بگویم حدود ۸۰درصد مسافرانی که اصفهان را به عنوان مقصد سفر انتخاب می‌کنند، هدف از سفرشان گشت‌وگذار در حاشیه رودخانه زاینده‌رود است.» رودخانه‌ای با قدمتی بیش از ۶۰هزارسال که خشک، یا پرآب‌بودن آن در انتخاب اصفهان به‌عنوان مقصد گردشگری برای بسیاری از گردشگران داخلی اولویت اول است.

رضایت می‌گوید: «به‌طور متوسط، مدت اقامت در اصفهان دو الی سه‌روز است اما طبق آمار، در ایامی از سال که رودخانه خشک است، مدت اقامت محدود به یک یا دوروز می‌شود. در ایامی از سال که رودخانه خشک است، ایاب‌وذهاب مسافر در شهر کمتر است و رونق کسب و کار هم پایین، به همین سبب، روحیه شهروندان هم کمتر است؛ بر عکس این روزها که حضور مردم در پارک‌ها و حاشیه زاینده‌رود نشاط و سرزندگی خاصی به شهر داده است.»

محمدجعفر شاهسوندی، عضو هیأت‌مدیره انجمن صنفی کارگری راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی اصفهان نیز می‌گوید: «شاید جریان آب در رودخانه زاینده‌رود بر آمار گردشگر خارجی چندان تأثیر محسوسی نداشته باشد، اما به‌طورحتم، زیبایی

پل‌های اصفهان با وجود جریان آب در زاینده‌رود، یک‌امتیاز ویژه برای گردشگری اصفهان در جهان است.»

شاهسوندی می‌گوید: «برخلاف گردشگران خارجی، جریان آب در رودخانه زاینده‌رود تأثیر زیادی در گردشگر داخلی برای انتخاب اصفهان به عنوان مقصد سفر دارد. به‌طورمثال، در ایامی که رودخانه خشک است، بخش قابل‌توجهی از گردشگران که اصفهان را تنها به‌خاطر زاینده‌رود برای سفر انتخاب کرده‌اند، تغییر مقصد می‌دهند. سایر گردشگران نیز در ایام خشکی رودخانه، مدت اقامت خود در اصفهان را کاهش می‌دهند.»

شاهسوندی می‌گوید: «زمانی که رودخانه خشک است، گردشگر ناخودآگاه آن لذتی را که باید از سفر به اصفهان ببرد، به دست نمی‌آورد و همین موضوع ناخواسته سبب تبلیغ منفی برای اصفهان می‌شود. برعکس زمانی که رودخانه پرآب است، به دلیل فضای زیبای که در سطح شهر ایجاد می‌شود، گردشگر احساس لذت و شادی بیشتری از سفر می‌کند. در واقع حس زندگی که در رودخانه وجود دارد در انتقال احساس خوشایند از سفر به اصفهان در گردشگران بسیار تأثیرگذار است.» عباس‌علی بصیرت، عضو اتاق اصناف اصفهان، از دیگر اصفهانی‌هایی است که بر این نکته تأکید می‌کند که زندگی روزمره در

اصفهان با جاری‌بودن آب در رودخانه زاینده‌رود ارتباط نزدیکی دارد. او معتقد است جاری‌بودن آب در رودخانه در ایجاد حس رضایت و آرامش در شهر و شهروندان بسیار مؤثر است. بصیرت می‌گوید رودخانه زاینده‌رود به‌طور مستقیم و غیرمستقیم سبب سرزندگی شهر اصفهان می‌شود: «وقتی رودخانه جاری است، مردم شاداب‌تر هستند و رفت‌وآمد در شهر بیشتر است. این رفت‌وآمد بیشتر سبب می‌شود کسب‌وکار بسیاری از اصناف نیز پررونق‌تر باشد؛ اصنافی که روزی آنها به‌نوعی با جریان آب در بستر زاینده‌رود گره خورده است.» چیت‌سازی (پارچه قلمکار) یکی از این اصناف است که جاری‌بودن آب در رودخانه زاینده‌رود، برای تولید و عرضه محصولات باکیفیت آن به بازار ضروری نقش مهمی دارد. مهدی چیت‌ساززاده، یکی از تولیدکنندگان پارچه قلمکار می‌گوید: «پارچه قلمکار مانند بسیاری از صنایع دستی از جمله هنرهایی است که در دنیا مختص اصفهان است و مراحل تولید آن علاوه بر دستان هنرمندان اصفهانی، نیازمند دستان پرس‌خاوت زنده‌رود است.» یکی از آخرین مراحل تولید پارچه قلمکار «رازگورکردن» یا شستن پارچه‌های رنگ‌شده در رودخانه است، مرحله‌ای که در تولید پارچهای قلمکار با کیفیت بسیار مهم است.

هنرمند اصفهانی می‌گوید: «تفاوت کیفیت پارچه قلمکاری که در آب رودخانه شسته می‌شود، با پارچهای که به‌دلیل خشکی رودخانه در کارگاه تولیدی شسته می‌شود، مثل تفاوت فرش دستباف و ماشینی است؛ هردو فرشند و یک استفاده دارند، اما کیفیت فرش دستباف کجا و فرش ماشینی کجا؟» هرچند برای تولید فرش ماشینی از تکنولوژی جدید استفاده می‌کنیم، اما نمی‌توان زیبایی و اصالتی را که در فرش دستباف وجود دارد، با دستگاه تولید کرد. در واقع، پارچه‌های قلمکاری هم که در ایام خشکی زاینده‌رود به‌اجبار در استخرهای کارگاه‌های گازور شده و به بازار عرضه می‌شود، نمی‌تواند اصالت و کیفیتی را که پارچه‌های شسته‌شده در زاینده‌رود دارد، داشته باشد.

اما انکار تاریخ عوض شده واین‌بار، تاریخ‌نگاران اصفهانی در صورت ادامه روند خشکی زنده‌رود که پایه شکل‌گیری تمدن در فلات‌مرکزی ایران بوده باید این‌بار، بر صفحات تاریخ از اصفهانی بنویسند که دیگر زاینده‌رود آن، بستی خشکیده و ترک‌خورده است که ناگهان آبی زلال در نیمه‌های شب بر آن جاری می‌شود و مردمانی را سرخوش می‌کند و چندماه بعد، جریان آن آب قطع می‌شود و صبح مردمان را در پژمردگی رها می‌کند.

گزارش

سال دوازدهم • شماره ۲۱۸۳ • روزنامه **شرق**

گزارش کوتاه

خطرات دستخط ناخوانای پزشکان برای بیماران مردد میان پیچیدن داروی قلب یا گوارش سعیده آقاخانی

صدای داروساز درآمده است. آخر این چه خطی است؟ آقا هرچه تخصص پزشکی اش بالاتر می‌رود، خطش مریخی‌تر می‌شود. حالا او هم نمی‌تواند نسخه را بخواند. با پزشک تماس می‌گیرد اما جوابی از آن سوی خط نمی‌آید. به نسخه نگاهی دوباره می‌کند و به بیمار می‌گوید: «بروبد به مطب و بپرسید اینجا چه نوشته است.» بیمار اصرار می‌کند: «حالا به بار دیگه بخوانیدش آقای دکتر. عجله دارم به خدا.» داروساز تأکید می‌کند: «نمی‌شود. اگر دارو را اشتباهی بدهم، خطرناک است.» همه فکر می‌کنند داروسازها و نسخه‌پیچ‌های داروخانه‌ها، علم مخصوص خواندن خط پزشکان را دارند. در اغلب موارد داروسازها می‌توانند دستخط پزشکان را در نسخه‌ها بخوانند. اما گاهی آنقدر نسخه‌ها بد و ناخوانا نوشته می‌شوند که داروساز و کارکنان داروخانه‌ها هم نمی‌توانند از محتویات داخل نسخه سر دریاورند. عباس گلزارعطا، داروساز می‌گوید: «شبهات اسمی برخی داروها خیلی زیاد است و اگر به‌خاطر بدخطی پزشک یا ناتوانی نسخه‌پیچ داروخانه در خواندن نسخه، داروی اشتباهی به بیمار ارایه شود، خطر مرگ دارد.» اشاره او به داروهایی مانند دایجستوو و دیگوکسین است که اولی داروی گوارشی است و دومی هم داروی بیماری‌های قلبی است که تفاوت مقدار دوز درمانی با دوز خطرناکش خیلی کم است. داروهای زیادی وجود دارند که به‌علت تشابه اسمی و بدخطی نسخه، ممکن است به‌جای یکدیگر در سید دارویی بیماران جای بگیرند. از جمله آنها می‌توان به تشابه اسمی داروهایی نظیر فلوماکس با فوزوماکس، آمفوتریسین با آمبی سلین، متوکاربامول با متفورمین، آنتوم باآنتولولو، پنتوپرازول باپروپرانول، متورال با متفورمینو و اسکازینا با استرپتوکیناز اشاره کرد که موارد مصرف کاملاً متفاوتی دارند. افشار، نسخه‌پیچ یکی از داروخانه‌های همدان اعتقاد دارد اغلب پزشکان دستخطی ناخوانا و بد دارند: «گاهی بیمار را ارجاع می‌دهیم تا به پزشک مراجعه و در مورد نام دارو اطمینان حاصل کند و گاهی نام دارو را با حدس و گمان تشخیص می‌دهیم.»او می‌گوید: «یکی از متخصصان آنقدر خطش عجیب‌وغریب است که باید رمزگشایی شود.» به‌گفته افشار، داروسازها و نسخه‌پیچ‌ها همیشه باید از دارویی که به دست بیمار می‌دهند اطمینان حاصل کنند. اما اگر این اطمینان حاصل نشود چه؟ دکتر گلزارعطا می‌گوید: «در این موارد یا با پزشک تماس می‌گیریم یا از بیمار می‌خواهیم نزد پزشک برود و نام دقیق دارو را بپرسد. گاهی هم از بیمار در مورد مشککش سوال می‌کنیم و نام دارو را حدس می‌زنیم.»

به‌گفته این داروساز گاهی بیماری فرد قابل حدس نیست و پزشک هم نمی‌تواند خط خودش را بخواند. در این موارد داروخانه ممکن است دارویی را اشتباهی تحویل بیمار دهد. حتی گزارش‌هایی هم در معاونت غذا و داروی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی وجود دارد که خطا و تحویل اشتباه دارو را به‌دلیل ناخوانا بودن نسخه پزشک تأیید می‌کند. جمشید سلامزاده، معاون غذا و داروی دانشگاه علوم پزشکی در این مورد می‌گوید: «واقعیت این است که در این زمینه مشکلات وجود دارد و گاهی داروسازان با این معضلات مواجه می‌شوند.»اما دکترمسعود اسراردل، پزشک عمومی، بدخطی دستخط پزشکان

را قبول ندارد و می‌گوید: «در میان پزشکان، خوشنویس‌های خوبی وجود دارد، اغلب آنها در زمینه‌های هنری بدطولایی دارند و خط نسخه‌نویسی آنها لزوماً خط تحریرشان نیست.» به‌گفته اسراردل به‌دلیل تعدد بیماران و شلوغی مطب، اغلب پزشکان نسخه‌های بیماران را با علایم اختصاری می‌نویسند و به خط توجه زیادی ندارند. با این حال نسخه‌پیچ‌های داروخانه‌ها به این موضوع عادت کرده‌اند. وی می‌گوید: «زمانی کارکنان داروخانه‌ها خیلی حرفه‌ای بودند اما الان نسخه‌پیچ‌ها بی‌دقت شده‌اند و ضرب اشتباه‌ها در خواندن نسخه‌های پزشکی بالا رفته است.» دکتر گلزارعطا می‌گوید: «خط افراد تغییر نمی‌کند اما اگر پزشکان خوانا و شمرده بنویسند، اشتباهات دارویی کم می‌شود.» دکتر اسراردل هم عقیده دارد بیماران پس از خرید دارو باید داروها را نزد پزشک ببرند تا کنترل شود. اما در حالی که اکنون در بسیاری از ارتباطات نوشته‌های چاپی جای دستنوشته‌ها را گرفته است، عده‌ای عقیده دارند تایپ نسخه‌ها و الکترونیکی‌شدن روند نسخه‌نویسی می‌تواند بسیاری از این مشکلات را برطرف کند؛ کاری که جامعه پزشکی سنتی امروز ایران هنوز به آن توجه ندارد؛ آن‌هم فقط به‌خاطر برپایودن رسم کهنه پزشکان برای نسخه‌نویسی با خط مشهور خود.

جدول ۲۱۴۳ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- صدمه- مرکز فعالیتی خاص- اندازه و مقدار ۲- محوطه ورزشی سروشیده- صداقت- اقامت گزیده ۳- زادوولدکردن- ستون خیمه- اراثت صادقانه ۴- از نیروهای سگانه ارتش- همکاری در انجام کاری- رود بزرگ ۵- از سازهای زهی- چپ چشم- محل اتصال جفت به بدن ۶- آتش- ماه پاییزی- فرشته شب اول قهر ۷- برادر عرب- مخاطب رادیویی- چراغ آویز تزیینی ۸- قله- نام پدر حضرت‌موسی(ع)- جهانگرد ۹- معادل فارسی اقیانوس- صندوق بین‌المللی برای کمک به کودکان- پادمجانش آفت ندارد ۱۰- سوغات قصر- غلاف شمشیر- دستگاهی در موسیقی ایرانی ۱۱- اشتباه غیرارادی لفظی- منکر وجود خدا- از انواع مسابقات دو در مسیر طولانی ۱۲- رایجه- کشته‌شدگان در راه خدا- برانگیختگی و التهاب درونی ۱۳- بدنام- حرف اول یونانی- بد اخلاق ۱۴- همسایه کنکو و کامرون- نویسنده آلمانی نمایش نامه «گیومتل» - از القاب اشرافی زنان اروپایی ۱۵- عالم ماده- پهلوان تورانی که به دست بیژن کشته شد- نوعی بالاپوش.

عمودی:

۱- کارگردان فیلم مشهور «آروراها» ۲- معدن- سلول- از شهرهای مهم کره‌جنوبی ۳- شهری در پاکستان- تازه و جدید- نوعی بیماری عفونی حاد و مسری ۴- میز کم‌عرض چسبیده به دیوار- بستنداری گوشته‌خوار از خانواده سگ- بخت و اقبال ۵- از جزایر جنوبی ایران- شراب ۶- منکر- چشمه- حفظ

سلامتی ۷- بیابان، سرزمین- بیماری کم‌خونی- مسابقه اتومبیل‌رانی ۸- فراموشی- حرمسرای قصر- فاقد بسته‌بندی ۹- تراوش‌کردن- از یاران امام‌حسین(ع)- ساده‌لوح ۱۰- واحد اندازه‌گیری طول‌های بسیار کوچک- پایتخت کشور نیجر- حافظه ذخیره‌کردن موقت در رایانه ۱۱- جروبحث بیهوده- اصرار و پافشاری

	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱															
۲															
۳															
۴															
۵															
۶															
۷															
۸															
۹															
۱۰															
۱۱															
۱۲															
۱۳															
۱۴															
۱۵															

حل سودوکو سخت	۲	۹	۷	۵	۳	۲	۱	۶	۸	۴	۵	۱	۹	۳	۷
	۶	۸	۵	۷	۱	۹	۳	۴	۲	۷	۵	۹	۶	۱	۳
	۲	۱	۳	۶	۸	۴	۵	۹	۷	۱	۳	۲	۵	۶	۸
	۵	۳	۱	۹	۷	۶	۴	۸	۳	۲	۱	۵	۴	۷	۶
	۸	۳	۶	۱	۴	۵	۲	۷	۹	۸	۳	۶	۱	۵	۲
	۳	۶	۸	۲	۵	۱	۹	۷	۴	۵	۳	۲	۶	۱	۴
	۱	۷	۲	۴	۸	۶	۵	۳	۹	۱	۷	۲	۴	۸	۶
	۹	۵	۲	۴	۶	۷	۸	۳	۱	۶	۹	۵	۲	۴	۶

حل سودوکو ۱۱۳۹	۴	۹	۳	۵	۲	۱	۸	۷	۶	۱	۸	۷	۶	۱	۳
	۸	۱	۷	۹	۳	۶	۲	۵	۴	۲	۵	۴	۲	۱	۳
	۲	۵	۶	۸	۲	۴	۹	۳	۱	۵	۲	۴	۹	۳	۱
	۶	۲	۹	۲	۱	۵	۳	۸	۷	۴	۲	۹	۲	۱	۵
	۷	۴	۸	۶	۹	۵	۲	۱	۳	۷	۴	۸	۶	۹	۵
	۵	۴	۱	۷	۶	۹	۱	۲	۳	۷	۴	۱	۷	۶	۹
	۳	۷	۲	۱	۴	۸	۶	۹	۵	۳	۷	۲	۱	۴	۸
	۹	۶	۱	۳	۵	۲	۷	۸	۳	۱	۶	۱	۳	۵	۲

جدول ۲۱۴۲

	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۳	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۴	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۵	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۷	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۸	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۹	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱۰	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱۱	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱۲	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱۳	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱۴	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱۵	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

سودوکو سخت ۱۱۴۰

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ۱۱۴۰

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عده‌های بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.